

Sygn. akt II Ka 151/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borek

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak (spr.)

SSR del. Anna Romańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Bułas

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Mariusza Kowala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 czerwca 2014 r.

sprawy oskarżonego J. S. o przestępstwo z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 8 stycznia 2014 r., sygnatura akt II K 161/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymiar orzeczonego na podstawie art. 42 § 2 kk środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym obniża do 2 (dwóch) lat,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Zespołu Adwokackiego nr (...) w R. – adw. Ł. B. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych 16/100) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego J. S. od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a poniesionymi wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 151/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 8 stycznia 2014 roku (sygn. akt II K 161/13) uznał oskarżonego J. S. za winnego popełnienia występku z art. 178a § 1 kk, polegającego na tym, że oskarżony w dniu 26 września 2012 r. w R. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,91 promila alkoholu we krwi.

Za tak przypisany czyn na podstawie art. 178a § 1 kk Sąd wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując oskarżonego w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Ponadto na podstawie art. 42 § 2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat. Na podstawie art. 43 § 3 kk Sąd zobowiązał oskarżonego do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. B. kwotę 1136,52 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk Sąd zwolnił oskarżonego w całości od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok, w części dotyczącej kary, a w szczególności orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, zaskarżył obrońca oskarżonego zarzucając niewspółmierność orzeczonej kary przez wymierzenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w sytuacji, gdy niecelowe było wymierzenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. CE, gdyż oskarżony zdobył ten rodzaj uprawnień po popełnieniu zarzucanego mu czynu.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. A i B, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, jakkolwiek nie wszystkie argumenty były w pełni trafne, stąd i nie mogła nastąpić zmiana zaskarżonego orzeczenia w postulowanym przez skarżącego kierunku.

Dla porządku stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który zresztą nie jest przez skarżącego kwestionowany. Również prawidłowo dokonał prawnokarnej oceny zachowania oskarżonego. Wymierzona oskarżonemu kara zasadnicza jest adekwatna do stopnia szkodliwości społecznej czynu i stopnia jego zawinienia, uwzględniając kodeksowe dyrektywy wyboru rodzaju i wysokości kary.

Możliwość zmiany orzeczenia w przypadku niewspółmierności kary istnieje jedynie wówczas, gdy mieszcząca się w granicach ustawowego zagrożenia kara nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i warunków osobistych sprawcy, stopnia społecznej szkodliwości i zawinienia oraz stawianych przed karą celów wychowawczych i zapobiegawczych, innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest ona niesprawiedliwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 lipca 2000 r., sygn. akt II AKz 116/00, Prok. i Pr. 2002/1/30). Te same zasady poprzez treść art. 56 kk mają odpowiednie zastosowanie do środków karnych.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku (str. 9), orzekając zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, Sąd I instancji miał m.in. na względzie fakt kilkakrotnego orzeczenia wobec oskarżonego zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych, w związku z popełnionymi przez niego wykroczeniami. Okoliczność tę, przy orzekaniu środka karnego w niniejszej sprawie i jego wymiarze, Sąd I instancji szczególnie mocno eksponuje odnotowując, iż wcześniej orzeczone zakazy prowadzenia pojazdów, nie wymusiły na oskarżonym, respektowania przepisów ruchu drogowego. Umknęło tymczasem Sądowi Rejonowemu, iż wszystkie ukarania za wykroczenia, cytowane szczegółowo na s. 4 uzasadnienia, nastąpiły w latach dziewięćdziesiątych. Zatem ukarania, w których wobec oskarżonego orzeczono wspomniane powyżej zakazy, uległy zatarciu co oznacza, że obecnie nie mogą być one wykorzystywane na niekorzyść oskarżonego, jako okoliczność go obciążająca. Ostatnie orzeczenie Kolegium ds. Wykroczeń dotyczyło zakazu, którego wykonanie nastąpiło w dniu 6 listopada 1996 r., zatem ukaranie należało uznać za niebyłe, w myśl art. 46 kw, po upływie 2 lat od wykonania tego środka, a więc z dniem 6 listopada 1998 r. Również za niebyłe należy uznać ukaranie wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 9 grudnia 2003r. (sygn. akt XK 611/03), orzeczony nim zakaz biegł do dnia 11 sierpnia 2004 r., z tą datą był wykonany, a zatem ukaranie należało za niebyłe z dniem 11 sierpnia 2013 r.. Podobnie rzecz się ma z wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2011 r. skazującym J. S. za przestępstwo z art. 177 § 1 kk (sygn. akt X K 1069/10) na karę 8 miesięcy

pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat, figurującym w informacji z KRK (k. 86), którą Sąd Rejonowy dysponował. Jednakże informacja ta była z daty 17 kwietnia 2013 r., wskazywany zaś wyrok uprawomocnił się w dniu 23 maja 2011 r. Dwuletni okres próby upłynął zatem w dniu 23 maja 2013 r., skoro zaś nie zarządzono wykonania tej kary do dnia 23 listopada 2013 r., to w myśl art. 76 § 1 kk skazanie uległo zatarciu z mocy prawa. Sąd I instancji nie mógł zatem powoływać się na te okoliczności, tj. uprzednią wielokrotną karalność za przestępstwa i wykroczenia popełniane przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym w celu uzasadnienia długości okresu orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zastosowanego wyrokiem wydanym w dniu 8 stycznia 2014 r.

Wobec powyższego zasadnym stało się skrócenie – do 2 lat okresu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego wobec oskarżonego tytułem środka karnego, skoro to właśnie fakt uprzedniej wielokrotnej karalności, był jednym z głównych czynników, mających wpływ na ukształtowanie wymiaru orzeczonego środka karnego na poziomie 3 lat, a które to skazania uległy zatarciu.

Nie było natomiast podstaw do dalej idącej ingerencji w orzeczony wobec oskarżonego środek karny, poprzez zawężenie jego wymiaru jedynie do pojazdów mechanicznych kat. B. Wywody obrońcy oskarżonego, odwołujące się do niecelowości orzeczenia omawianego zakazu w odniesieniu do wszystkich pojazdów mechanicznych ocenić trzeba za chybione. W szczególności za pozbawioną racjonalnych argumentów uznać należy tezę, że zakaz orzeczony na podstawie art. 42 § 2 kk, winien obejmować tylko tę grupę pojazdów mechanicznych, którymi kierował sprawca przestępstwa. Podkreślić trzeba, iż środek karny ma być uzupełnieniem kary. Ma zatem do spełnienia te same cele co kara, a więc represyjne, wychowawcze i prewencyjne. Ograniczenie się przy wymiarze środka karnego – zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, jedynie do pojazdu tożsamego z tym, jakim sprawca przestępstwa poruszał się, celów tych nie byłoby w stanie prawidłowo zrealizować. W gruncie rzeczy zatem represyjne oddziaływanie tego środka karnego byłoby znikome, skoro sprawca mógłby w dalszym ciągu kierować niektórymi rodzajami pojazdów mechanicznych. Tym bardziej prewencyjne oddziaływanie kary byłoby ograniczone.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż wobec oskarżonego zasadnie został orzeczony zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Okoliczność, iż w chwili popełnienia przestępstwa oskarżony nie miał uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii CE, które nabył dopiero w dniu 14 stycznia 2013 r. nie sprzeciwia się orzeczeniu zakazu z art. 42 § 2 kk odnośnie wszystkich pojazdów mechanicznych.

Wprawdzie skarżący wskazuje, że oskarżony mógłby podjąć pracę jako kierowca w firmie transportowej, a to pozwoliłoby mu uzyskać wyższe dochody, a tym samym poprawić sytuację finansową jego rodziny, zwłaszcza dzieci, które pozostają na jego utrzymaniu, tym niemniej tylko z tego powodu nie można – jak tego chce skarżący – zawęzić zakresu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do tylko pewnej ich kategorii. Oskarżony winien odczuć negatywne konsekwencje swojego naganego zachowania, co zdaniem Sądu możliwe będzie tylko dzięki niemożności prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez oznaczony okres. Nieuprawnione byłoby dokonywanie rozróżnienia pomiędzy poszczególnymi rodzajami pojazdów mechanicznych, skoro skarżący prowadził w stanie nietrzeźwości samochód osobowy po drodze publicznej. Względy prewencyjne, jak i wychowawcze wymagają, by przedmiotowym zakazem, objąć wszystkie pojazdy mechaniczne, także innych kategorii wymagających od kierującego daleko większej odpowiedzialności i rozwagi. Oskarżony zaś nawet podczas kierowania pojazdami mechanicznymi poza granicami kraju znajdował się w stanie nietrzeźwości, o czym świadczy informacja z KRK o skazaniu go także na karę zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do 30 września 2009r., wyrokiem Sądu w München z dnia 31 marca 2008r. i tej okoliczności już pomijać przy ocenie zachowania oskarżonego, jak również z punktu widzenia rozmiaru stosowanej wobec niego sankcji karnej, nie można.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 § 1 i § 2 kpk, art. 449 kpk oraz art. 456 kpk, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczony na podstawie art. 42 § 2 kk środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat obniżył do 2 lat.

Ponieważ oskarżony J. S. korzystał w postępowaniu odwoławczym z pomocy obrońcy ustanowionego z urzędu, koszty świadczonej pomocy prawnej ponosi Skarb Państwa. Dlatego też Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r., poz. 635) zasądził na rzecz adw. Ł. B. (generalnego substytuta zmarłego adw. A. B. – decyzja Kierownika Zespołu k. 174) kwotę 516,60 zł, która wynika z treści § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461), jednocześnie uwzględnia - w myśl § 2 ust. 3 rozporządzenia - podatek VAT.

Zważywszy na sytuację materialną i rodzinną oskarżonego, korzystając z dyspozycji art. 624 § 1 kpk, Sąd zwolnił J. S. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.